

CARTES CATALANES DE L'EPISTOLARI DEL P. PALAU

I

Tenim sobre la taula una edició provisional de l'epistolari del P. Francesc Palau i Quer (Aitona, 1811 – Tarragona, 1872), fundador de les Carmelites Missioneres Teresianes, presentada per fra Gregori de Jesús Crucificat, O.C.D., la qual conté tres fascicles que amiden 21 x 15 cm. i un total de 245 pàgines i 100 cartes. Els quaderns de referència han estat reproduïts en ciclostil, no porten data i no són vendibles, puix que el tiratge és exclusivament destinat a la formació de les postulants i novícies de l'esmentat Institut. Amb aquest fi els quaderns són enriquits amb introduccions i notes històriques de gran utilitat per al lector.

L'epistolari comprèn el període de la vida del P. Palau que abraça des del 14 de febrer de 1845 fins a l'1 de desembre de 1867. Els originals són guardats a l'arxiu de la Casa General que les Carmelites tenen a Roma (Via Vincenzo Monti, 31-B-35) i, si s'han de classificar per llengües, hi ha dues cartes en francès, onze en català i la resta en castellà. Malgrat aquests antecedents, totes les missives són presentades en llengua castellana i les castellanies han estat expurgades de constants catalanismes que abunden en la literatura epistolar del P. Palau, segons confessa el P. Gregori en la nota introductòria.

Les cartes segueixen la ruta admirable de la vida del P. Palau i la major part van destinades a la confident Joana Gràcies, que ell vol atreure cap a la projectada fundació.

El primer estadi del P. Palau, relacionat amb les cartes, és constituït pels deu anys llargs d'exili a França, consecutius a la pèrdua de la primera guerra carlina. Entrà al país veí, com a refugiat, el 6 de juliol de 1840 i de retorn a Espanya per l'abril de 1851, fixà la residència a Barcelona.

El segon periple es desentrotlla a la nostra ciutat comtal i dura uns tres anys, o sigui, des de 1851 en què duu a terme l'experiència de L'Escola de la Virtut (1853-1854), fins que és confinat a Eivissa el 7 d'abril de 1854. S'acull a l'amnistia d'Isabel II i en el seu retorn definitiu a Barcelona l'1 de maig de 1860, fixa la residència a la cova de la Santa Creu, de Vallcarca, el 1864.

El darrer cicle treballa ardidament per aconseguir la fundació de les Germanes Carmelites i, parcialment, es dedica a revalorar l'ordre menor de l'e-

xorcistat i la curació dels energúmens (1864-28 octubre 1870). Pertot arreu on passa deixa el perfum de les seves experiències ermitanes.

L'anàlisi espiritual de les cartes que, essencialment, es resumeix en la doctrina i la pràctica de l'eremitisme, l'hem fet ja a la segona part de la nostra obra *Vida ermitana a Barcelona*¹.

II

Les onze cartes catalanes que ara donem a conèixer han de ser considerades inèdites, puix que només s'han publicat en traducció castellana i sense fixar-ne prèviament el text original. Aquesta tasca va ser confiada a nosaltres per la germana Maria Amenós i Solsona, i no ens ha estat pas gens fàcil.

En primer lloc, cal tenir en compte que les missives catalanes només comprenen un espai de quatre anys, o sigui, des del 17 de maig de 1851, quan el P. Palau ha retornat a Barcelona, fins l'1 de juny de 1855, des d'Eivissa on està confinat.

La transcripció presenta problemes semblants als que topàrem en els escrits de santa Joaquina de Mas i de Vedruna²; aquí, però, tenim un home culte i que versa sobre els més alts conceptes de la vida espiritual. En aquest cas ha calgut també atendre als signes de puntuació, tot respectant una certa anarquia ortogràfica que comporta el llenguatge fonètic de l'autor.

Acceptem l'ordre cronològic i la identificació dels personatges que ha fet el P. Gregori per a l'original castellà, tot fent notar que, mentre el text català és ple de castellanismes, la redacció castellana és atapeïda d'expressions catalanes.

A desgrat d'ésser el P. Palau un home cosmopolita que, a més de les nostres llengües habituals, parlava i escrivia correctament el llatí i el francès, l'examen de les cartes ens descobreix no pocs gal·licismes en el text català i una gran abundor de *lleidatanismes*. No en va el nostre autor era fill d'Aitona, en plena terra ferma. Vegeu-ne alguns exemples trobats a l'atzar:

Lleidatanismes

homens (homes)	olivés (olivers)
llaó (llevor)	perdicar (predicar)
meua (meva)	sirà (serà)
minjar (menjar)	

Gal·licismes

borellon (brouillon)	= borrador = esborranç
norritura (nourriture)	= aliment
penible (pénible)	= penós
retrala (retraite)	= recés

1. Barcelona, Balmesiana, "Analecta sacra Tarraconensia", vols. 49-50, 1976-1977, pp. 91-117.

2. *Epistolari familiar*, Barcelona, Balmesiana, 1967, pp. 6-8

Les més greus dificultats sorgides en la transcripció de les onze cartes catalanes provenen de la lletra corroïda i ferruginosa, que a còpia d'anys travessa el paper, a l'aprofitament excessiu dels marges per part de l'autor i al gran nombre de pàgines ratades de les vores. La major part de les mutilacions són degudes al desgast del temps, produït per les lectures i relectures de diverses generacions de monges, i per algunes supressions intencionades. També topàrem amb l'inconvenient d'haver de treballar amb fotocòpies i no amb els mateixos originals.

Les missives que publiquem van amb una doble numeració: la que es refereix a l'ordre de les cartes ciclostilades, publicades en castellà, i les que van amb numeració correlativa i que fan esment tan sols del text català. Desitgem que la publicació d'aquests documents sigui profitosa.

JOSEP JOAN PIQUER I JOVER

Bibliografía

VIDA

- AUBACH, Maria Teresa, *La "Escuela de la Virtud", ¿escuela de socialismo cristiano?*. a "Analecta sacra Tarraconensia", Barcelona, Balmesiana, 1962, XLIV, pp. 99-150.
- Figura carismática del siglo XIX, Una. El P. Francisco Palau y Quer, ocd., apóstol y fundador*. Burgos, Imprenta Monte Carmelo, 1973, 668 pp.
- GREGORIO DE JESUS CRUCIFICADO, *Brasa entre cenizas. Biografía del R.P. Francisco Palau y Quer, ocd., (1811-1872)* Bilbao, Desclée de Brouwer, 1956, 270 pp.
- PASTOR MIRALLES, Josefa, *Tras las huellas del P. Francisco Palau. Su obra como fundador*, Barcelona, Carmelitas Misioneras Teresianas, 1975, 163 pp.
- PIQUER I JOVER, Josep J., *Vida ermitana a Barcelona i als seus entorns*, Barcelona, Balmesiana, 1980, 2.ª part: *Restauració de l'eremitisme primitiu pel P. Palau*, pp. 91-117, làms. 17-19.

OBRA

- PALAU Y QUER, Francisco, *Cartas*, I-III (text ciclostilat).
- PALAU Y QUER, Francisco, *Textos palautianos*, Roma, Carmelitas Misioneras Teresianas, 1976-1979, 1-6.

DOCUMENTS

C.3 (1.ª catalana)

J.M.J.

Barcelona, 17 maix de 1851.

Caríssimes Germanes

Esta serveix para dirvos de que la Germana Juana queda, per ordre de Déu, encargada del govern de la casa de Lleyda y la Germana Maria Dolores de la de Aytona.

No voldria encomanarvos la obediència perquè penso que la practiqueu ab tota perfecció: elia aus tindrà en pau y unió. Noy pot aver una casa sense un que la guberne, y los que y viuen deuen obeir.

Yo desitgo mol podervos aurir la reyxha del confesonari para escoltar vostres penes y tractar sobre la perfecció de vostres esprits; podeu pensar que ayxò nos pert per ma part, faria molt gustós lo viatge encara que fos a peu. És mol just que yo fàsia eix sacrifici pues que vosaltres vos haveu sacrificat a obeir: pero totas las cosas a son temps són bonas y a fora tems són aspres, agres y verdes. Certes consideracions graves me retenen y yo no sé si podré, sens perjudici grave de mes ocupacions, fer lo viatge aqués avans del setembre.

Encomanaume, caríssimes filles... encomanaume mol a Déu, perquè dirigisca mos pasos y beneyesca mes projectes: yo no estic encara resolt a endre la predicació, hu consulto a Déu y li demano me dónie sa llum para conèixer sa voluntad. Si hay bayxat de las montañas santas del Carmelo, no és para reposar en les oles encrespades y alborotadas del món; ayxò no. Estic en la ciutat, no para aprobar lo món en ses iniquitats y vanitats, sino para atacarlo y combatrelo.

En quant a escriurem, podeu totas escriurem ab tota llibertat; yo llegiré ab atenció vostres cartes y les rebo sempre ab una especial satisfacció. Poden ser tan llargas que vulgau, la lectura n'om fatiga. Yo, aprofitan certs ratos que tinch llibres, las llegesch y me entero en la oració de lo que me dieu. Si han corregut veus entre vosaltres de què no us guardo lo secret y que vostres [cartes] tutom las sap... haber comès la falta de revelar lo secret [de] una direcció, ayxò seria un pecat grave. Po[deu] escriurem ab tota llibertat, com a filles en Jesu-Christ, a un pare que mira ab cuidado y solitud los interesos de vostra perfecció.

Las Germanas Dolores y Jana me escriuen una vegada cada mes, incloeyen totas las cartas [en] una, me diran en circumstàncies detallades tot [lo] que pot servirme para vostra direcció.

Yo respondré exactament una vegada al mes, y si no rebeu carta serà un retard o que se hauria extraviat y, en est cas, tornau a escriure. Las demás

Germanes, si tenen necessitat, podran també escriure. Dins la mateixa s'en podran posar altres encomanades sino són mol voluminosas. La Germana Jana las enclourà totes en una.

Yo, encara que no responga deseguida tot lo quem preguntan, no ho estrañeu, perquè en moltes coses necesito consultar ab Déu y meditar a sa presència lo que convé; quasi sempre és eix lo motiu de mon retard a contestar.

Haus encomano lo treball de mans: a part les hores destinadas als exercicis, treballau de totes vostras forsas, perquè Déu hu man y hu vol ayxís; lo treball de mans és una de las reglas que hau de observar inviolable[ment]. Ab ell lo diable tindrà les portes tancad[es para] certas tentacions que no podríau vèncer. Traba[llar], mingar, dormir y orar: yo fay lo mateix].

Podeu sempre comptar ab la vigilan[cia], solitud y amor de un pare que [aus] ama en Jesu-Christ.

Francisco

P.S. En quan a totes las reglas que jo aus... y discreció de la Germana... ellas en tots los casos particulars...

Yo no sé si en mas anteriors aus parlaba del Capítol. Tindreu [lo] totes las nits despues de colació o de sopar.

C.4 (2.ª catalana)

J.M.J.

Montsan, 8 juliol de 1851.

Caríssima filla

Ahir vam caminar tot lo dia, seguim esta montaña: sos despeñaderos són verdaderamen espantables. Ham trobat moltes cobas ahon podré retirarme quan estiga fatigat del món.

Te escric desde la hermita de St. Bortomeu, sa posició és mol pintoresca. Esta nit dormiré en una coba mol amagada, no llun de esta hermita. La aygua està prop, té una font no mol distan de la coba; està a mitx dia, al peu de grands peñascos, cuberta de un bosch que és sempre verd.

Ahir me vay talamen fatigar de puchar y bayxar per precipicis, que avuy no me hay atrevit a continuar mes indagacions. Bay seguir las puntas més elevadas de Monsan, las que miran a Lleyda. La montaña que porta lo nom de Monsan és lo mateix que una pila, és dir, al mitg y a una grand vall tanca da per les quatre parts per les crestes de les montañes que miran a Lleyda, a la mar, al orient y a ponen. Esta vall profunda conté despeñaderos espantosos y és horriblement solitària: ses cobes estan amagades per lo bosch. En diferentes parts y a fons, y [a] alguna cosa de terra cultivada; y a moltes cobas que los paysans han tancat ils serveysen de abric, les que estan en mitg dels despeñaderos³.

3. Iglésies, J. I J. Santa Susagna, *Les muntanyes de Prades, el Montsant i Serra de la Llana*, Reus, Ricard Ferrer, 1930, pp. 294-297, làms. 31-32. La descripció que aquests autors donen de la feréstega solitud del Montsant i de l'ermita de Sant Bartomeu i els seus contorns, corrobora plenament la glossa que li dedica el P. Palau

Vigília de la Mare de Déu del Carme [15 juliol 1851].

En estos dias hay estat tan solitari com podia desitgar. Lo hermità de San Bartomeu me ha portat lo menester. Està prevengut de què amagarà en estas cobas a qualsevol que yo vulga enviarli. La carta de[1] Sr. Gregori és prou satisfactòria: és possible que lo Juan vaygue a visitar Cantayrac. En est cas veurà sens dupte lo pare (?) Juan Bautista.

Yo no te hay olvidat en ma soledad. La marcha que lo teu esprit deu pendre és: Al principi no podrias sostenir una soledad absoluta de mol temps, perquè lo teu esprit no té prou norritura. Convé sortir de la casa del amor propi espiritual para ser tota de Déu y en Déu. La oració per las necessitats de la Iglesia sia curta y freuenta y, ocupat en lo demés al bé dels pròxims: ocuparte en lo bé dels altres per Déu és cuidar de Déu, y cuidar de Déu en lo seu cos moral, és ser en veritat de Déu.

Para la vida solitària és necessari tenir grand comers ab Déu, relatiu als asuntos de la salud dels homens: ayxò és lo últim de tota perfecció. Ora a ratos per les necessitats del cos llagat de Jesu-Christ y ocupat tota entera en la salud dels altres: eix és lo teu camí. Ocuparte al bé dels altres, ordenaràs tes forses, tes virtuts, ton temps, ta vida a la salud dels pròxims.

Estas virtuts, para que sian verdaderas perlas y pedras preciosas que lluey-xen en lo temple de Déu, és necessari que pasen per mans de mols artifices, que les puliran ab foc y cops de martell: vull dir que, para que lo que fem para lo bé dels altres sian virtuts sòlides, és necessari que concorrescan moltes circumstàncies que las fassien bones. Les pedres precioses que són verdaderes, són mol rares, n'y a poc, pero val mol; n'y a moltes de falses y de éstas mon havem de purgar: no se ha de adornar lo cel de cap pedra preciosa que sia falsa; éstas las han de llansar. Para ferne la tria, para conèy-xer quinas són falsas y quinas són verdaderas, és necessari estudi, comers, temps y experiència. Vull dirte que, al principi, tot lo que llueix sembla pedra preciosa, después lo temps te farà conèy-xer quinas són las virtuts sòlidas, ordenadas al bé dels pròxims, y quinas són falsas. Ocupat de totas tes forsas a comerciar ab pedras preciosas y ab lo temps y lo treball seràs a la fi bona comercianta.

Tingas sempre sobre tos ulls que la perfecció consisteix en lo compliment del precepte del amor: amar a Déu y a nostres pròxims. No olvidas que, en quan al amor del pròxim, los que més fan són aquells que, ab temps y ab grands treballs se han fet dignes de assistir a aquell grand consell compost en lo cel dels àngels de la primera gerarquia y de aquells esperits de la Iglesia militant que y asisteyxen para lo arreglo dels assumptos de la salud dels homens. Lo que aquí se decreta se exercita sobre l'univers. Apren a assistiry (?) y tal vegada a són temps y seràs admesa. A eix fi llegeix la *Lucha*⁴. Para ser y admesa és necessari lo exercesques en la salud dels pròxims, fen per ells obras de caritat: ferlos bé, nols fasas mal. Aquí tens los preceptes de la ley que has de meditar y executar.

Com la llum interiora o encara mol dèbil, tes virtuts són flacas. Fomenta esta llum interior. Ella calentarà ton cor y donarà forsa a tes accions. Para fomentarla, medita lo mysteri de la Encarnació, lo de la Redenció y lo de la

4. Es refereix a l'obra del P. Palau que porta per títol *Lucha del alma con Dios*, Barcelona, Librería Religiosa, 1869. Escrita en col·laboració amb el Dr. Caixal.

Creu. En la *Lucha* veuràs com es fa tot eix comers. Interèsat en general per lo bé de tots los homens en la oració: no bayxes gayre en particularitats, perquè com la llum és mol dèbil no pots distinguir los objectes particulars. Imita a Jesu-Christ en ayxò y allí trobaràs un verdader mestre y modelo de oració. Segueixlo en tots sos pasos: lo veuràs en lo desert orant per los homens; en lo jardí de los olivés, agonitzant per ells; en la predicació, socorrenlos en sas necessitats; en la creu, oferinse al Pare en víctima de propiciació. Mira los sans més elevats: San Juan Batista, a Elias, a San Francisco de Asís, etc., imítals en quant pugues. Est és, ma filla, lo verdader camí. A Dios.

P.S. Te envio les Regles: [copiaràs o faràs copiar lo borellon que estan jun ab les Regles y lo posaràs a continuació en limpio: res més de particular.] No deyxes copiar a ningú las dos primeres fulles de les Regles.

C.5 (3.ª catalana)

J.M.J.

Barcelona, Vigília de Tots los Sans de 1851 [31 octubre].

Carísimes Germanes y filles en Jesu-Christ

Después de haberos encomanat a Déu y a Tots los Sans, prenh la ploma para entretíndrem un rato ab vosaltres.

Yo desitgo que totas no siau sinó un sol cor animat de un sol y mateix esperit. Aus ofereix a Déu tots los dias en lo sant sacrifici y aus presento sobre lo altar del sacrifici com un sol cor. Si totas no formau sino un cor, si eix cor està animat, vivificat, dirigit y gubernat per lo esperit de Déu, ab quanta abundància derramarà Déu ses gràcias sobre vosaltres! A eix fi hau de practicar (vey ab satisfacció que ya hu feu) estas virtuts:

1.ª Obediència ciega, humil, prompta, alegre, sencilla, sense discurs, sense judici propi; ciega, sense contradicció a las Germanas que gubernen: obefulas com a Déu, perquè aus representan a Déu.

2.ª Amor entre vosaltres: féus totas criadas, esclavas, servidoras la una de l'altra; preneu de les mans la una de l'altra tot lo més vil y penible, disputàus lo traval, lo amarc; mirau per una dicha lo poder ser escombra y basura de la casa, no sols de la casa sino de tot lo món.

3.ª Pobreza. Jugau a quina pot ser més pobre. Siau gloriosas en los desprecis. Siau pobres; si voleu ser riques, siau pobres de pròpia voluntat, despullaivos de tots vostres propis afectes, siau pobres en lo vestir, pobres pero decents, límpies y modestes; siau pobres en lo minjar pero curioses y netes, pobres en lo dormir, pobres en tot quan podeu tenir, pobres a casa y pobres fora casa. Cuidado que alguna imortificada se queyxés de la pobresa, seria una señal ben fatal. Si sou pobres, sereu mortificades y penitentes. Si no voleu res, hu tindreu tot; si aus despullau de tot, sereu vestides de Déu. Siau pobres de esperit y de cos; despullaivos de vostres judicis propis y de vostres voluntats. Si cap té res, sempre estareu unides y ab pau en Jesu-Christ.

4.ª En las que aus gubernen, amor, solitud, prudència, discreció, ferse tota a totas, no ser de si mateyxa sinó de totas, cuidar de cada una de las Germanas com a si mateyxa, posarse a la plasa y al puesto de la més ínfima

de todas, consideranse ser de todas la criada, la escombra de la casa, la més miserable y la esclava de todas; fidelitat, exactitud en observar y fer observar les regles y exercicis..., mà forta y pesada contra les falles de malícia.

Guardan estas virtuds, viureu en pau y formareu una casa ahon Déu habitarà y tindrà ses delícies. Déu és príncep de pau, y no habita sinó en cors units per lo amor. Estan unidas, marchareu juntas, encadenadas ab las cadenas del amor de Déu; marchareu per un mateix camí: un noy de cin anys podrà dirijirvos, és dir, Jesu-Christ serà vostra guia. Pertan, todas ben disposadas y encadenadas ab eyxas virtuts, Déu enviarà son àngel devant vosaltres y est ab sa llum interna dirijirà la que aus guberne, portarà per la mà la Germana que ha constituït (?) per vostre gubern, sense que ni ella ni vosaltres y feu atenció, li dictarà tot lo que aus ha de manar. Lo bon àngel vindrà a trobar-me a yo, y entre los dos dictarem y ordenarem tot quan vosaltres hau de fer i yo entenenme ab lo bon àngel, la Germana que aus guberna entenense ab mi y vosaltres ab ella; ayxís tots marcharem dirijits per Déu, segons l'ordre que ell té disposat en sa providència.

N.B. Yo dirijesch a la Germana Juana per vosaltres, li escric per vosaltres y li dicto lo que ha de fer y manar per vosaltres, y no per ella sola: ayxís hu exigeix l'ordre establert per Déu en lo gubern de la Iglesia.

Siau, pues, exactes, fiels, constantes y fortes en practicar todas las virtuts que han de formar de vosaltres un cor de àngels sobre la terra.

Cada una de vosaltres tenia vostres misèries pròpies y especials, vostres combats y tentacions, vostres penes y amarguras, vostra creu. Que porte cada una la creu: si és mol pesada, sius oprimeix, yo aus hi donaré sempre un cop de mà, aus auxiliaré en particular, todas las vegadas que, en cas extraordinari, ne tindreu necessitat.

Encomaname a Déu: tinc ara una empresa en la que no voldria tenir un chasco y mal resultat. Encomanau mol a Déu para que en la obra que fay Déu sia glorificat. Déu aus escoltarà

Podeu sempre contar ab lo cuidado, solicitud y amor de un pare que[u]s desitga perfectes.

Francisco

C.6 (4.ª Catalana)

J.M.J.

Barcelona, mars 5 de 1853.

Caríssima filla

Aprofito un de aquells momens bons que té lo esperit en ordre a les coses de Déu, para escriuret aquestes línees.

En estos dies me figuro auràs reunit todas tes forces para relligar ab nou fervor les relacions y comunicacions ab Déu. Yo no hay olvidat de encomanarte a Déu y, cooperant per lo que és de ma part, esperaba esta ocasió para escriuret; tal vegada te repetiré lo que altres vegades te hay dit y escrit.

En les meditacions y oracions has de tenir mol presen que no marches ni combats sola: estàs ligada, no ets llibre; estàs encadenada per los víncols sa-

grats de la caritat ab la obediència. Tres han de cooperar en la obra del teu esperit: Déu, l'home, tu. Déu not faltarà: és interessant que nos pèrdigue per ta part ni per la meua; en quan a mi, en calitat de director, guia, mestre, pare y pastor, tinc vârios càrrecs que cumplir; yo faré lo que serà de ma part, al menos hu procuraré. Fem lo que toque a cada cual: yo consultaré a Déu, cuidaré de informarme de ses voluntats, miraré per quins camins has de marchar, y a tems convenien te manifestaré lo que has de fe y lo que has de practicar; en asuntos graves no fallaré y en allò en que yo not responc nit dono consell, la prudència te guiarà. En asuntos graves yo estic y estaré presen a ton esperit, y en tots los perills yo no faltaré de prevenirte. Yo procuraré cumplir mon deber, perquè so responsable devant de Déu y de la seua Iglesia de tots los teus camins y empreses. Quan examino ma consciència, no olvido esta part, perquè és deber de mon ministeri y procuro corregirme de les falles en ordre a direccions.

Tu fes també lo que estigue de ta part: ordena, dirigeix y reuneix totas les forses a estos dos punts:

1.º A obeir: grans combats té que sufrí la direcció; està tota direcció exposada a grans probes. Les cadenes de la caritat reben grans cops y no poden sostenir una verdadera direcció, sinó quan procedeyxen de la caritat, per part del director, y de la justícia y obediència per part de la dirigida; pero los esforços que se habian de fer consultan a Déu y buscan camins, se han de dirigir en recompensa a examinar la obediència.

2.º Ordenada ésta, posar l'ordre y la pau ab la direcció —reforsada ésta per las cadenas de la caritat y obediència—, lo esperit ordene ses virtuts, ses forses, ses accions, sa vida y son tems en marchar per lo camí que la obediència ha señalat, en atacar aquells enemics que lo centinella ha descubert, en treballar en aquella part del jardí que lo director ha disposat en fer allò que Déu ha manat. Ordenada la direcció, què calma, què pau, què felicitat!

En estos dies yo hay fet examen de consciencia sobre la direcció: en esta part, com en tot allò que fem, no podem menos de reconèixer moltes faltes, pero yo cuidaré de corregir lo defectuós.

Tu, caríssima filla, fes lo mateyx, si no hu has fet, examina les faltes que has pogut fer en la direcció: Déu te farà conèixe lo que sia defectible. Demana a Déu la llum y ell me la donarà para tu. Espera ab humilitat consell y Déu no fallarà: fes examen sobre dos punts: 1.º Sobre la Obediència; 2.º Sobre la execució. Est examen lo has de fer subin. Defènsat ab fervor contra tots los atacs que lo infern dirjeis en contra las cadenas de la direcció, los que seran forts tota la vida.

No tardaré en tornarte a escriure: en estos dies te hay encomanat mol a Déu y tinc encara moltes coses que dirte. Aprofitem los momens bons que tinc.

Yo no sé si diga que so infelís y desgraciat de tenir que comunicar ab los homens: fay lo que no tinc cor de fer, pero temo ofensar a Déu que crech me mana estar en esta ciutat; la esperansa me consola: espero que Déu, veyen quan contra cor fay lo que ell me ordenàs, tindrà pietat de mi y tal vegada me traurà del món.

A Dios.

Encomànám a Déu.

C. 7 (5.ª catalana)

Barcelona, mars 5 de 1853

Para todas las Germanes.

Carísimas Germanes

Aus repetiré moltes vegades aquells consells que formen lo esperit, segons la vocació especial a què sou o creyeu ser cridades, perquè no [lo]s podeu ny deveu olvidar may.

Para que formeu un sol esperit, en diferents coses, són necessàries estes virtuts principals: 1.ª La obediència; 2.ª La pobresa; 3.ª La caritat de les unes para les altres.

1.er Per la obediència hau de estar subjectes, com a filles, a una Germana que fàcie tots los oficis de una bona mare: en cada casa y a de haber un cap y ayxò encara que no sia sino dos, y en totes y para todas las casas, una Germana que tinga lo govern de tota la familia. Ayxò és indispensable y necessari: hau de obeir a la Germana que fa los oficis de mare ab simplicitat de esperit, ab fidelitat, fen sa voluntat en tot, conformanse ab lo que ella ordena y, quan no sabeu sa voluntat y lo cas urgeix, interpretar-la. Hau de obeir les unes a les altres ciegement, promptament, ab alegria, sia o no lo que mana conforme al propi gust o judici, sia o no favorable o contrari a la naturalesa, sia o no contra la pròpia voluntat: traïr la obediència és traïr a Déu.

Per lo momen presen, hasta nova disposició, obeireu a la Germana Juana. Moltes vegadas, ab rahó y sense rahó aus reprendrà y castigarà, tallarà, trençarà y aus negarà moltes coses que li demanareu, pero no tindria caritat si no hu feia. Ella se entendrà ab yo sobre lo que teniu que fer.

2.º La caritat aus mana disimular las faltas de las quens gobernan; hau de sofrir sos gènits; les hau de suportar en los dies mals, en aquells temps en què elles són tentadas y, en cambi, també suportaran les vostres, aus disimularan las faltas y ab amor u las corregiran.

No sols aus hau de amar inferiores y superiores, sino les unes a les altres. Les Germanes consideran que las que representan a Déu, en títol de govern, són superiores, han de posarse als seus peus com a servidores y esclaves, se han de reconèyxre com a servidores y esclaves de Déu en la persona del que governe. Lo amor farà suau todas las reprensions, farà útils y fructuoses totes les correccions y farà meritòries les accions les més insignificants. Les Germanes que governen se han de considerar servidores de la casa, han de estar als peus de totes y se han de alegrar y tenir per dichosas de ser esclavas de todas las Germanas.

No sols ayxò, sinó també una Germana ha de ser servidora de les altres, consideranlas a todas com altres tantes señores a qui en la persona de Jesu-Christ se li mana servir. Si y a amor de caritat entre vosaltres, quan dichoses sereu! La caritat formarà de vosaltres un sol esperit ab Déu, vivificant y animant diversos cosos: si ayxís hu feu, quanta pau!, què calma!

3.º La pobresa, la penitència, la mortificació, la humilitat; si y a obediència y caritat, aus serà natural, dich connatural, perquè aus disputareu lo més amarc, lo més penible, lo més desagradable!

No obstan, tinc que preveniros de què ab les penitències y dijunis hau de anar ab molta precaució. Entengau bé la pobresa y penitència: si les cir-

cumstàncies hu demanen, se ha de dejunar mal mingan, pero fora de aquí, si teniu mingau, cuidan de no fer excessos de esta part

En la Quaresma sou dispensades de minga carn y ous per la pobresa, pero si alguna pot y vol comprarse vulla, com tal que la paguen los de sa família, pot permètreseli, per rahó de "les indulgències".

* * *

Moltes altres coses tinc en lo esperit que dirvos, pero no puc confiar masa de la ploma: espero una ocasió favorable per a dirvosles de viva veu.

Nom olvidau en vostres fervoroses oracions, especialment en estos tems de Quaresma: yo aus porto en lo esperit y tots los dies aus ofereix a Déu en lo San Sacrifici de la misa. En la oració ya cuido de consultar a Déu y demanarli contínuament aus infundesca aquellas virtuts que ab vostres forces no podeu ni sabeu adquirir.

Yo confio de vostres oracions, en les que hau de demanar llums para que aus sàpiga ben dirigir.

Podeu, entre tan, contar sempre en la solitud y amor de un pare y germà que desitja vostra salud espiritual, qui aus envia en esta sa benedicció sacerdotal.

Francisco Palau, Pbro.

C. 8 (6.ª catalana)

J.M.J.

Para la Hermana Juana.

Carísima filla

Què pensa Déu de vostre gènere de vida? Yo no tinch cap interès sinó lo de la glòria de Déu, en soministrarvos la veritat. Sobre vostra vocació és necessari aus diga lo que penso y lo que sento. Lo àngel tutelar que la divina providència aus ha destinat para vellar y portar, defensar y sostenir tots vostres interesos, materials y espirituals, sembla que té una certa vanitat santa de poder presentar a son Criador vostra pobresa y vostre modo de viurer. Vosaltres hau tingut ocasió para conèyxem a mi: so mol escàs en alabar ningú, rarísimament me hau sentit elogiar cap virtut dels meus fills o filles, al contrari; non obstan, puc y dec en esta ocasió anunciarvos y participarvos que, en mon concepte y presentiment, vostre modo de viurer és accepte y agradable a Déu y als seus àngels. No tinc cap altra fi, en dirvos ayxò, sino [que] persuadides de la veritat del camí, sacudigau [ab] més forsa las tentacions y no cuideu sino de perseverar.

La pobresa voluntària porta la penitència pública y la mortificació; sembla que en estos tems lo diable ha volgut arrancarnos del jardí de la Yglésia eyxas flors precioses. En què parts del hort las trobarem? Ahon trobarem la pobresa voluntària y lo renunciament verdader? La divina providència o Déu com a hortolà aus ha sembrat a vosaltres per la creació, aus ha sembrat en los jardins de la Yglésia y com una espècie de llaós que ha de produir, per fruits y flors, pobresa y penitència. Cuidau de conservarvos y sostenirvos

creyxen contínuament en virtuts: yo no voldria engañarme, pero per lo momen portau, me sembla, un bon orgull y prometeu donar bon fruit.

A Dios.

Disposa de eix pare quiet ama.

Francisco

C. 9 (7.ª catalana)

J.M.J.

{Ca}ríssims Germans

[Escric es]ta carta en ocasió en què no hay... cap notícia de Barcelona.

Ham tingut tems, ab lo Ramon, de charrar [y] de enrrahonar sobre lo que podem fer milló para agradar a Déu.

Jo n'om veuré tota la vida sinó persecudísim (?), lo meu esperit escup lo món y per conservar mes comoditats, no torceré may lo camí. S'im quedo aquí a l'Europa, los mals cristians n'om deyxaran quiet ni en lo desert ni en la ciutat, ni yo podré aguantar a ells ni ells me toleraran a mi.

Lo meu desterro me ha donat ocasió de coneyxe que los mals que yo ya tenia, són més graves de lo que yo pensaba. L'impietat prevaleix y lo just apenes té forsa per fe sa confesió de fe, perquè ésta que en certes èpoques ocasionaba lo martiri, ara és mirada com a crimen de desacato a las autoritats. Quants de eyxos desacatos van cometre los màrtirs devant los reys ils emperadors!

Lo que s'en diu virtuts religioses, monàstiques, com la pobreza, la penitència pública, etc., lo món les ha desterrat, y qui vulga practicarlas, qui vulga fer tornà lo tems dels frares y dels anacoretas, serà màrtir de sa vocació. Lo mal ha de avansar, ha de progresar, se ha de engrosir, farà son curs sens que forsa humana lo puga contrarestar, y caurà per si mateix quan estarà madúr; pero sa marcha n'ons eximeix del deber de atacarlo.

Yo no somio sino creus, contradiccions y combats: ni vull per ayxò cap altre camí que lo de la creu.

Una cosa me fa molta pena y és la posició vostra. Yo voldria tenirvos per companys en totes parts, perquè aus... decidits en tots los combats... per una part una satisfacció... ab una campana, pero si... desterreu, quina sirà vostra... sitgat y desitgo de cor posar... ab lo treball de les mans puguesiu... morí sense deyxà vostra vocació: faré los... podré para conseguirhu. A últim recurs... Barcelona n'ons puguesim arreglar, podrieu per... tems retirarvos a Cantayrac y yo pendria lo Ramon.

Ahí van fe a la iglésia de Ibiza una espècie de comèdia. Ateses les notícies que han corregut sobre mi, tenian lo clero y la señoralla ganas de oirme. Van convení de fe la festa del Rosé en una iglésia del conven de San Domingo; yo habia de predicà. Encara que la iglésia era prou capaz, dos hores antes de la funció ya estava plena de gen curiosa, més que devota. Va consistir la funció en un rosari.

9 maix.

Acabo de rebre un plec de cartes: fins avui no havia rebut sino una de la M. Joaquina y un'altra també seua per un patró de un barco.

En tota eyxa correspondència no veix res de fixo y és precis e indispensable deyxà fe a les coses són curs. Yo no puc per ara disposar res més, sino que paseu com pugau.

No està a la nostra mà lo ordenà nostres pasos. Déu los ha tots contats: yo estic lligat a la seua voluntat, y no miraré mai ni los interesos meus propis, espirituals o corporals, ni los vostres, sinó los de Déu y los de la seua Iglésia, y caminarem per allà ahon ell voldrà. Felizos si la mort...!

Yo no... cartes y contesta depresa al mes presen, perquè lo vapor marche esta tarde. De aquí uns [dies] vindrà un barco y auré meditat lo quem di[eu] y hu auré encomanat a Déu, y contesta...

Per ara yo crech que convé suspendre aquells treballs de la terra que porten gas[to] sospeneu lo acabà la casa, perquè en ayxò gas[ta]rieu lo que teniu per mingà; lo que podeu fer és [te]nir aparellada una poca de pedra, cabà viña... les veses y treballs semblans, pero no feu cap gasto en millors ni reparacions.

En quan al Jaume, que s'en torne a ca[sa] y esperè una disposició de ma part: yo ya l'encomano a Déu y no deyxaré de dirli lo que Déu me inspirarà.

En tot lo demés ya respondré al altre correu, perquè ara no és possible: necessito meditació.

Lo Ramon aus saluda: fa lo vagabundo; a les tardes sen va a pescar im porta sempre peix per sopà, compre les gallines a peseta y galls, com lo que teníam, a 5 rals y ayxís se engreyxa para después pogué aguantar milló alguna (?) penitència que li vindrà.

Se proposaba venir per apendra litografia y és posible lo veygau a [l']hora menos pensada. Aus abraza.

Disposau de un pare que aus estima.

Francisco

P.S. ...a quedarvos per un altre mes la casa, pero yo ya aus excriuré tots los correus.

Mil benediccions aus desitga a tots us done este vostre germà i pare

Francisco

Hay rebut tot lo que me heu enviat en lo paquet.

[Adreça del sobre:] A los Sres. Pablo Bagué y Gabriel Brunet. Gràcia.

C. 16 (8.ª catalana)

LA VOCACIÓ

Hay quedat com en la engolfa de "Chuclà", ben desocupat; prenc la ploma para pasar ab tu un rato en conversació espiritual sobre [la] vocació.

Quins són los camins que tens auverts para arreglar una vida pacífica,

quieta y solitària, en la que pugues pasar en unió ab Déu lo qu'et reste de vida? Cap: tots se han tancat, veygam s'in trobarem algun.

Una comunitat religiosa o conven? Les virtuts monàstiques les has ya adquirít de un modo mol més sublim, per medis més directes en los anys pasats; la vida monàstica és mol bona y santa para les ànimes que y són cridades, y en quan a tu, imposible te serie podert'y aquietà, perquè la necessitat te ha portat a practicar altres virtuts més fortes. Tu series lo tormen de la comunitat, sens culpa ni falla teua, y les monjes serian ta creu.

Lo teu esperit fatigat y rebentat de haber sostengut batalles cruels y encarnisades, suspira ara per un niu ahon puga descansà a soles. Desitga trobar una posició en la que, desencadenat dels cuidados y penes que van juntes ab les relacions ab les criatures, puga referse de les ferides y llagues que li ha causat la comunicació ab lo món. Desitga, vol y demana estar sol ab Déu y tota posició que no sia ésta, li causa horror, por, espan, fastidi, añoramen, cansanci, aflicció, fatiga, treball y pena.

Arreculem set anys atràs y repregam nostres conversacions de aquell tems: no era ayxò lo qu'em demanabas? Sí, me diràs. Qu'ins medis, qu'ins camins vam pendre? Jacob, ma filla, demanaba a Raquel [y] se li va donar a Lia, sa germana, en conte de ella, y para casarse va tindre que serví set anys més. Ton esperit demanaba la vida contemplativa y la providència li ha donat acció. Ha sigut culpa meva? No. Y teva? Tampoc. L'un y l'altre han sigut guiats per les millors intencions.

Yo volia asociarte ab Germanes y, què n'auria d'aquí resultat? Comunitats de monjes o una derrota. Lo primé no convenia, no era eyxa la meua misió. Déu se ha manifestat per lo segon. Déu no ha aprobat que surtiguessen de mon esperit comunitats religioses. Coneguda ara claramen sa voluntat per les obres y fets, desisteix y renuncio enteramen a esta idea y, en consecuençia dispo, en quan a Lleyda, que la casa sia llogada y abandono est combat. Era, ma filla, ta intenció asociarte ab altres Germanes y formà comunitat quan me vas entregà, en Montauban, les claus de la direcció espiritual? No, ya no tenias necessitat para ayxò de sortir de Santa Clotilde.

Si no se agués tractat de res més que de arreglarte tu sola, yo auria donat altres consells y disposicions. En lo tems de la direcció de las Teresa y Maria, teníam ya mols y graves compromisos, ya ab altres Germanes, ya ab autoritats y después de esforsos inútils, per fi, ham quedat com eram en lo añ 46. Si no era voluntat de Déu formar comunitats religiosas, donemli moltes gràcies y alegremnos en vostra derrota y dispersió.

Para mi ha concluit y ha arriuat a sa fi esta empresa, no treballaré més en eyxa part, faré bé a totom, tan cuan podré, pero en quan a direccions portades ab lo objecte que tenia, és ya concluit.

Ara me reste un deber que cumplí y és donarte la mà y guiarte ab fidelitat com a persona sola, aislada y particular.

Retrocedim als primers dies de direcció y prenen experiència sobre lo pasat, dirigim tos pasos per la avenir, al pun ahon tu volies anar: Què és, ma filla, lo que tenim que fe? La cosa cambia ya d'aspecte; se tracta de ayudarte para viure segons lo cor de Déu, sola; se tracta en pendre una posició fixa ahon trobes la pau. Si nostres comunicacions haguesen tingut aquest fi y objecte, estaries ya arreglada. Ayxò ya me és més fácil a mi y a tu: para eix fi, mos serà més fácil trobà camins y medis. Yo no perdonaré cap sacrifici y faré tot quan podré: tu me has sigut fiel en tots los combats y yo no puch me-

nos de correspondre a ta fidelitat. Estigues segura de que yo not descuidaré y aprofitaré totas las ocasions que es presentaran para realisar los designis de Déu sobre tu: que yo seré felís de esta part cuan te sabré en una posició conforme als designis teus y de Déu!

Nosaltres parlam, proyectam, fem y desfem plans com a criatures que caminen en un món tenebrós, y Déu, que veu nostres pensamens, s'en riu tal vegada y té en sa sabiduria disposats altres plans que rige.⁵ Nosaltres ham de parlà y obrà com homens en allò en què no tenim ordre de Déu contrària.

Desde que en 1848 vas sortir de Notre-Dame dirijia tos pasos y vida miranla encadenada ab lo bé públic de la religió, lo que a est fi era convenien, desconvenia moltes vegades a tos interesos espirituals y personals, y de aquí procedian moltas contradiccions espirituals. Yo no miraba lo teu bé espiritual sinó per la part que tenia relació ab lo bé dels altres, y eix modo de procedir era marchar contra corren y batallà contra forses insoportables a ton esperit. Demanaba una cosa: lo bé y lo interés públic exijia un altre, me negaba a les exigències particulars it sacrificaba en utilitat dels altres; aqueixa direcció te era pesada, penible, horrible, causa de dupte y tentacions y ayxí anabas ferida, abatuda y en contínua contradicció.

.....
Yo ma trobo en igual cas que tu: estic delinean un camí, y com de ma resolució dependeix en gran part la teua marcha espiritual, és precís conferenciarnos.

Si hay de vindre luego n'ot mogues de Barcelona, y sinó tu has de venir.

En eix estat de coses, no tens que pensar en anar... alluñarte de Barcelona, perquè no...

C. 17 (9.ª catalana)

[18?] Desembre [1854?]

Aquestes són las formas de vida que pots seguir:

1.ª Vida solitària segons vârios modelos: més o menos són als de Jesu-Christ en lo desert, sens casa edificada per homens, [sens] medis assegurats de subsistència, abandonada a la providen[cia] del Criador.

2.ª Vida retirada baix la protecció dels vehins, [sens medis] ficsos de subsistència corporal, pobra y despullada de [bens] temporals, sens casa pròpia ni posesió alguna temporal, sola, sense altra companyia que Déu y los seus àngels.

3.ª La mateyxa vida ab una companyera de la mateyxa vocació.

Estos tres modos o formas de vida horribles a la [na]turalaza són los més semblans a la vida de Jesu-Christ y exijeyxen lo exercici en grau heròic de la penitència, la humilitat y despreci de si mateyxa y del món, el [renun]ciament y desprendiment de tots los bens materials, pobreza, amor a Déu y a las cosas celestials, fortaleza en los sufrimens corporals.

4.ª Establirse en casa pròpia arreglada segons [les] regles de la pobreza, ab

5. Vol dir: *altres plans que regir*.

una compaña y sens medis de subsistència. En les tres primeres formes de vi-[da y] a un perfecte renunciament, en ésta ya comen[sa] a haberhi lligamens: la posesió trau la llibertat, [y] en canvi ofereix estabilitat en la forma de vida.

5.ª Establirse en casa pròpia ab certs medis ficsos [de] subsistència, com serian un hort o bosí de terra para cul[ti]var, o los que de cualsevol altra part se esperan. Sola[ment] una compaña.

6.ª Establirse en casa pròpia ab dos o tres compa[ñias], ordenan lo treball y medis de subsistència ficsos.

7.ª En una comunitat religiosa.

* * *

Estes són les formes que pots donar a las accions [y la] vida; totas cuantas pots pendre se redueyxen [a u]na de ellas. En sí totas són bonas: sols que para tu no pots elejirne sinó una y en esta elecció entran los consells [de] Déu y dels homens.

En cuan al lloc y país, y modo de executar lo [plan] de vida que elegescas, en ayxò també y necesitas consell.

Yo no puc resoldre res sense que tu antes facis una retrala rigurosa, ahon pugas pesar y meditar sobre esta elecció. Feta ta medició y haben consultat a Déu lo que més te convinga, en un'a conferència me diràs de viva veu lo que has pensat, posan per escrit los sentimens que sobre est objecte Déu vulga comunicarte; lo cual escrit tu me donaràs y, después de haberlo presentat al examen y a la revisió devan [de Déu], per fi yo faré ma última resolució.

Ayxò és lo que m'ha semblat se ha de practicar para acertar en la bona elecció de vida.

Disposa de un pare que desitga ta santificació

Francisco Palau, Pbro.

C. 22 (10.ª catalana)

DIRECCIÓ

Fa 10 anys que ta sort ha corregut entre les meues mans. La teua sort ha corregut ab la meua, y és precís no ignores los puns principals que te hay de guiar en lo que ara te falta que caminar.

Desde lo añ 43 al 55 hay travesat una montaña ahon de nit, sense camí, entre borrasca y tempestat hay tingut que sufrí y aguantar [atacs...], probas les més rudes y...

.....

que de un momen a altre de eixa sombra sortiria una llum quet descubri-ria lo camí y eyxa esperanza infundida, no per la sombra (era incapaz), si- nó per lo esperit profètic te alentaba, te animaba y confortaba, y aquest es- perit recte, san y bo not'engañaba.

Aquest tems mal ha terminat para tu, perquè ha terminat para mi: cami- na, dóna un pas y reposaràs en mitg del camí. De lo quet dic, lo tems ne

respondrà. No judiques per lo pasat de lo que vindrà, perquè te engañaries; continua seguin y la sombra sirà luego una realitat.

.....
 És del teu interès espiritual que yo sia fiel, fidelíssim, a Déu; que oisca y posa en pràctica ses ordres y consells, y que marcha segons la vocació y per los camins que ell vulga aurirme.

En ayxò yo convinc en tu y ab tu: tens rahó, si yo me estravio, tu serias víctima de mos desordres. Para que la direcció sia bona són necessàrias estas dos cosas: que yo sia fiel a Déu, seguin ses inspiracions en tot lo relatiu a ma salud espiritual, y que tu sias també fiel a ta vocació. Sense eyxa fidelitat, no y a direcció, y auria divorci: sols la caritat, amor etern y verdader, és la que preste los llasos para unirnos en esta vida. Sins separam de Déu, ya no és posible unió, ya no pot y aver filiació verdadera espiritual.

Per ma part faré tot cuan podré para perseverar unit ab Déu: y a no espero res de mi mateix, pero hu espero tot de la seua gràcia. Te diré lo que sinto, lo que fay y vull fe. Desde que la Señora de todas las Virtuts ha posat son trono en est lloc, me sinto una cosa que no era, me occupo únicament en examinar lo tems pasat per corregir les falles, para mi ara és tems de ordre, de pau, de oració, de repós. Déu ha conjurat a tots los diables para que n'om turban ni me inquieten en mon somnit. Vinc de fer un llarc viatge y, fatigadíssim y rabentat, tinc necessitat de repós, més que de veure y minjà: dormiré, despertaré, minjaré y luego treballaré.

Tal és, ma filla, ma posició, crèguesme ayxí, míram ayxí y nom penses de altre modo. No necessitaràs estar aquí, ni veurer més actions exteriors per coneixe que no te engañó: tal com so te vindré a veure, tal com so te visitarà mon esperit, y tal com seré tu me coneixeràs, y tu sentiràs prou lo que so y siré, perquè, si tinc vida, viu vindré y viu me rebràs, y ab un viu parlaràs y a un viu escoltaràs y seguiràs: no podria ocultarte cap plaga de mort. Lo tems y la experiència te anunciaran que és una realitat lo que dic: estigas pues segura, ma filla, de esta part. Ayxò és una, millor diré, la única causa que te ha fet teme y que te ha posat y't posaria en combat.

Aclarats estos dos principis, lo demás para tu és de poca consecució: a calsevol part del món que la obediència y las circunstàncies te envien tindràs forsa y pau.

Una paraula sobre consciència y confesió.

Desitjaria allargarme mol, pero ya hu faré a son tems sens tardà. No me atrevesch encara. Yo y meditaré ab molta detenció y no deyxaré aquesta part en olvit: és cosa en la que yo treballaré ab tota escrupolositat. En lo que mira a todas aquellas fallas que són motiu de confesió, tu poc més o menos ya saps com se fa una confesió. Not dongue ayxò molta pena. Quede a discreció dels directors lo aconsellar majors o menors detalls en la confesió. Acòrdat de què la confesió és una de las parts del sagramen y no en lo sagramen, la confesió admet més o menos explicacions segons aconsellen y dicten les circunstàncies; y aqueyxs més o menos detallades explicacions corren al judici del directó, qui sap cuan y com convé parlà. Esplicat lo menos que pugues en les confesions generals. Ya mos escriurem sobre ayxò.

Termino esta carta dient que sia para lo espiritual o para lo material, ya faré tot cuan estarà a mes capacitats (?) para fe y labrà ta verdadera felicitat, y ab estos sentimens creume sempre.

Disposa de un pare que te ama en Jesu-Christ.

C. 23 (11.ª catalana)

J.M.J.

Ybiza, juñ 1 de 1855.

ORDRE EN LA DIRECCIÓ

Caríssima filla

La bona intel·ligència en la direcció és una de les bases fundamentals sobre la que a de descansar l'ordre de tes accions... en matèria tan essencial...

1.ª Yo quedo encarregat de consultar la voluntat de Déu en tot allò que mire al ordre de la vida, tan en lo espiritual com en lo material: se enten tots aquells pasos y accions que són graves, difícils y que poden tenir consecuençies graves.

2.ª Coneguda la voluntat de Déu, comunicàrtela, explicàrtela y fèrtela entendre.

3.ª Quedo encarregat de la direcció particular, pero com pot convenir tenir en ta companyia, ya sia per motius de economia o de espiritualitat, altres companes, en quan a éstes has de saber que, si són res més que aquelles que formen ab tu família, yo quedo encarregat de dictar aquelles accions que fan l'ordre domèstic; pero en cuan a son govern interior y espiritual, mentres se subjecten al ordre domèstic, queden llibres de dirigirse y seguir los consells de cualsevol altre directó, y mentres Déu y les circumstàncies dels tems no manen altra cosa, yo ne quedo enteramen desencarregat.

4.ª Si fos lo cas que te establises en societat religiosa o comunitat, yo quedo encarregat de ton govern interior y espiritual, pero no so responsable de les regles, ni de l'ordre social de [la] comunitat.

5.ª Tu quedes encarregada de executar les voluntats de Déu, tal com te seran manifestades per la direcció.

6.ª En los casos extraordinaris o imprevistos per la direcció, te governaràs segons prudència.

7.ª En los asuntos no graves, te regiràs segons inspiren les circumstàncies.

8.ª En todas cosas seguiràs més antes lo esperit de la obediència, que la mateixa obediència, interpretan més antes ma voluntat racional, que lo literalment manat, quan de la obediència s'en segueix dificultats y casos imprevistos.

Francisco Palau, Pbro.